

Schoolondersteuningsprofiel

Reformatorisch samenwerkingsverband Passend Onderwijs Regio [Randstad]

NAW-GEGEVENS	
	School
Naam	SBO de Akker
Brinnr.	24DE
Adres	Rondo 321
Postcode	3363 LB
Plaats	Sliedrecht
Telnr.	0184-410220
Directeur	M.W. Aarnoudse
Emailadres	m.aarnoudse@sbodeakker.nl
Emailadres algemeen	info@sbodeakker.nl
	Nevenlocatie
Nevenlocatie	
Naam	SBO de Akker
Brinnr.	24DE01
Adres	Sportlaan 4a
Postcode	4251 GD
Plaats	Werkendam
Telnr.	0183-502711
Directeur	M.W. Aarnoudse
Locatieleider	L. de Bruijn
Emailadres	l.debruijn@deackersbo.nl
Emailadres algemeen	info@sbodeakker.nl
	Bestuur
Naam	Stichting voor Speciaal onderwijs op reformatorische grondslag in de regio Zuid-Holland-Zuid
Bestuursnr.	30185
Adres	Postbus 374
Postcode	
Plaats	Barendrecht
Secretaris	Dhr. D. van Heteren
Directeur-bestuurder	J.F. Voorthuyzen
Emailadres	j.voorthuyzen@speciaalonderwijsbarendrecht.nl

1 Inhoudsopgave

1	Inhoudsopgave	2
2	Inleiding	3
2.1	Opbouw	3
2.2	Proces	3
2.2.1	vaststellingsproces	3
2.2.2	vervolgproces	3
3	Onderwijsconcept	4
4	Kengetallen	4
4.1	Algemeen.....	4
4.2	Kengetallen.....	4
4.2.1	algemene kengetallen	4
4.2.2	clusterleerlingen	4
4.2.3	Problematieken van de leerling populatie	4
5	Basisondersteuning	6
5.1	Basiskwaliteit	6
5.1.1	onderwijsleerproces	6
5.1.2	schoolklimaat	7
5.1.3	leerstofaanbod	7
5.1.4	zorg en begeleiding	8
5.1.5	kwaliteitszorg	9
5.1.6	communicatie met ouders	10
5.1.7	contacten met externen	10
5.1.8	schoolontwikkeling	10
5.2	preventieve en licht curatieve ondersteuning	12
5.3	Ondersteuningsstructuur	13
5.3.1	ondersteuningsstructuur schematisch	13
5.3.2	Overlegvormen die van belang zijn bij de ondersteuningsstructuur	13
5.3.3	beschrijving van functies en taakprofielen binnen ondersteuningsstructuur	13
5.3.4	samenwerkingsrelaties met externe instanties	13
6	Extra ondersteuning	14
6.1	Kleine groepen met veel structuur.....	14
6.2	Werken met niveaugroepen.....	14
6.3	Ontwikkelingsperspectief	14
6.4	Gericht op zone van naaste ontwikkeling	14
6.5	Sociaal-emotionele ontwikkeling	14
6.6	Homogeniteit binnen het team	14
6.7	Deskundigheid, methodieken, en specifieke programma's	14
6.7.1	Specialisme	15
6.7.2	Specifieke programma's en methodieken (voor wat betreft de basisvakken)	15
6.7.3	Deskundigheid en expertise	15
6.8	Faciliteiten	15
7	Conclusie en ambities	16
7.1	Conclusies.....	16
7.2	Ambities.....	16
7.3	Randvoorwaarden en grenzen	16
7.3.1	Randvoorwaarden	17
7.3.2	Grenzen	17

2 Inleiding

Dit document betreft het ondersteuningsprofiel van onze school. In deze inleiding wordt een toelichting gegeven op de opbouw en het proces dat gevolgd is om dit document voor de eerste keer vast te stellen.

2.1 Opbouw

In de opbouw van het ondersteuningsprofiel beschrijft hoofdstuk 3 het onderwijsconcept van de school in relatie tot de ondersteuning voor leerlingen. We zullen hierbij vooral wijzen op het schoolplan en de schoolgids, waarin dit verwoord staat.

Vervolgens worden in hoofdstuk 4 de kengetallen van onze school weergegeven. Deze kengetallen zijn belangrijke input voor de beleidsvoering van de school. Inzicht in de kwaliteit van de basisondersteuning die de school biedt, helpt om deze kengetallen te interpreteren en beslissingen te nemen over de beleidsontwikkeling van de school.

De kwaliteit van onze basisondersteuning wordt beschreven in hoofdstuk 5. Hier wordt allereerst in kaart gebracht in hoeverre de school in het kader van de zorg, op de verschillende niveaus, planmatig werkt. Dit gebeurt aan de hand van de kwaliteitsaspecten uit het toezichtkader van de onderwijsinspectie. Dit deel van de basisondersteuning wordt basiskwaliteit genoemd. Het tweede deel van dit hoofdstuk geeft aan op welke manier de school deze verdiept naar preventieve en licht-curatieve ondersteuning. Het hoofdstuk sluit af met de weergave van de ondersteuningsstructuur van de school.

Hoofdstuk 6 geeft aan welke structurele mogelijkheden de school heeft om extra ondersteuning te bieden aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

De school heeft de gegevens uit de hoofdstukken 3 t/m 6 geanalyseerd, gewogen en doorgrond en vervolgens gerelateerd aan andere beleidsvoornemens binnen de school. Dit heeft geresulteerd in het trekken van conclusies, het formuleren van ambities en het aangeven van randvoorwaarden om die ambities te realiseren. Dit laatste heeft zijn weerslag gekregen in hoofdstuk 7. Deze ambities krijgen een plaats in het beleid van de school, zowel in het schoolplan als in het jaarplan.

2.2 Proces

2.2.1 vaststellingsproces

De vaststelling van het schoolondersteuningsprofiel is volgens onderstaand proces tot stand gekomen.

2.2.2 vervolgproces

schoolniveau

De ambities vanuit het ondersteuningsprofiel krijgen een plaats in de beleidsontwikkeling van de school. Zowel schoolplan als jaarplan maken duidelijk op welke wijze aan deze ambities gewerkt wordt en welke resultaten de school bereikt. Dit proces is ook in omgekeerde volgorde van belang. Ambities uit het schoolplan worden opgenomen in het ondersteuningsprofiel. De directie rapporteert zowel naar interne als externe belanghebbenden. Het samenwerkingsverband is in het kader van het ondersteuningsprofiel een prominente belanghebbende.

Jaarlijks worden de kengetallen geactualiseerd en in- en extern gerapporteerd. Dit geldt ook voor substantiële wijzigingen in beschikbare expertise.

samenwerkingsverbandniveau

In het kwaliteitsbeleid van het samenwerkingsverband speelt het ondersteuningsprofiel ook een rol. Conform afspraken in het kwaliteitsbeleid wordt iedere school geaudit. De wijze waarop dit inhoudelijk en procesmatig wordt uitgezet, zal uitgewerkt worden in het kwaliteitsbeleid van het samenwerkingsverband. De resultaten van de audit worden verwerkt in de beleidsontwikkeling van de school; de resultaten van de gezamenlijke audits van alle scholen wordt gebruikt voor de beleidsontwikkeling van het samenwerkingsverband.

3 Onderwijsconcept

Hiervoor verwijzen we naar het schoolplan en de schoolgids. In hoofdstuk 2 van het schoolplan hebben we ons schoolconcept beschreven, met daarbij onze visie en missie. Dit wordt in hoofdstuk 4 van het schoolplan verder uitgewerkt voor het onderwijskundig beleid.

In de schoolgids beschrijven we in hoofdstuk 2 onze identiteit, waarbij we dit ook verder uitwerken wat dat in de praktijk inhoud en concreet betekent. In hoofdstuk 3 geven we een omschrijving van de organisatie van ons onderwijs. De zorg voor onze leerlingen en de wijze waarop dat plaatsvindt wordt omschreven in hoofdstuk 4. Daarin omschrijven wij ook dat we werken volgens de principes van het handelingsgericht werken (HGW).

4 Kengetallen

4.1 Algemeen

Onze school is een reguliere SBO school. Alle kinderen komen bij ons op school met een speciale beschikking afgegeven door het loket (voorheen de PCL). Alle leerlingen hebben speciale zorg- en ondersteuning nodig.

Hoewel onze school geen cluster IV school is, bieden we wel het onderwijs aan voor leerlingen uit cluster IV. Datzelfde geldt ook voor cluster 2 en 3 leerlingen, zij het in mindere mate. In de schoolgids (hoofdstuk 4) beschrijven we in paragraaf 4.1.2 over de toelating van leerlingen met een cluster indicatie. De voorwaarden voor toelating worden daar in het algemeen en per cluster beschreven.

4.2 Kengetallen

In deze paragraaf hebben we de kengetallen opgenomen. Dit betreffen enkel en alleen de aantallen van de officieel vastgestelde en gediagnosticeerde leerlingen.

4.2.1 algemene kengetallen

	Slidrecht	Werkendam
Aantal leerlingen	96	58
Verwijzing naar so	1	
Verwijzing naar cluster 2 school (ESM)	1	

4.2.2 clusterleerlingen

Hieronder het aantal leerlingen per cluster. Het betreft het aantal leerlingen per 1 oktober 2013. Het zijn de aantal voor beide locaties. (Slidrecht en Werkendam)

Cluster	Aantal	Percentage van totaal
Cluster 1	1	0.6%
Cluster 2	3	1.9%
Cluster 3	5	3.2%
Cluster 4	21	13.5%

4.2.3 Problematieken van de leerling populatie

	Slidrecht	Werkendam
ADD	1	
ADHD	23	
ADHD/PDD-NOS	14	
Asperger	5	
Gilles de la Tourette	2	
Klassiek autisme	3	
PDD-NOS	13	

Dyslexie	14	
Slechtziend	2	
Epilepsie	2	
Ziekte van Steiner	1	
Syndroom van Turner	1	
Klinefelter	1	
HIV	1	
Hemiparese	1	
FASS syndroom	1	
DCD	1	
Hechtingsproblematiek	2	

5 Basisondersteuning

De basisondersteuning bestaat uit een aantal onderdelen waarover binnen het samenwerkingsverband inhoudelijke afspraken zijn gemaakt. De basisondersteuning bestaat uit twee onderdelen: basiskwaliteit (paragraaf 5.1) en preventieve en licht-curatieve ondersteuning (5.2). Belangrijke onderlegger bij de basisondersteuning zijn ook de uitgangspunten van het concept 'handelingsgericht werken'.

5.1 Basiskwaliteit

Voor onze SBO school geldt dat we voldoen aan de eisen die gesteld worden aan de basiskwaliteit. In een enkel geval zullen we daar van beredeneerd van afwijken. Deze afwijkingen zijn dan een gevolg van onze aanpak en werkwijze voor speciale leerlingen. In de elementen zoals die hieronder beschreven zijn, is dat van minimale omvang en geldt het ook niet voor altijd en overal. Eventuele wijzigingen in het standaardaanbod hebben we in paragraaf 5.1 niet aangebracht.

5.1.1 onderwijsleerproces

Duidelijk

De leerkrachten leggen de leerstof op een duidelijke manier uit aan de leerlingen.

De leerkrachten sluiten bij nieuwe leerstof aan op de voorkennis van de leerling. Die voorkennis wordt gebruikt als brug naar de nieuwe kennis. Ze maken bij de uitleg gebruik van voorbeeldwerkjes, stappenplannen, modellen en schema's. Tijdens de instructie doen ze nadrukkelijk (hardop denkend) voor hoe een probleem opgelost kan worden, hoe een opdracht uitgevoerd moet worden, welke deelstappen ze volgen. De nieuwe leerstof wordt daarna onder nauwgezette begeleiding van de leerkracht ingeoeffend. Leerlingen gaan pas zelfstandig aan de slag, wanneer de leerkracht geconstateerd heeft dat de leerlingen zelfstandig aan de slag kunnen. Deze manier van uitleggen wordt in alle groepen toegepast. Het model van de directie instructie wordt toegepast.

De leerkrachten gaan steeds na of de leerlingen de uitleg en de opdrachten begrijpen.

De leerkrachten laten de leerlingen tijdens de instructie vertellen hoe ze het gedaan hebben (oplossingsstrategie). Of de leerstof begrepen is controleren ze door de stof te laten samenvatten. Na de start van de verwerking vindt een controlerondje plaats. De leerkrachten gaan dan na of de leerlingen de taak op de juiste wijze uitvoeren. Na afloop van de les bespreken ze het werk kort na. Ze corrigeren en beoordelen dan (steekproefsgewijs) het gemaakte werk.

Taakgericht

De leerkrachten zorgen voor een duidelijke structuur in de onderwijsactiviteiten.

De leerkrachten vertellen de leerlingen aan het begin van de dag wat ze gaan doen (bordplan / pictogrammen). Ze vertellen aan het begin van elke les het doel van de les. De leerkrachten geven een duidelijk overzicht van de les (b.v. via het bordplan). Ze maken de leerlingen duidelijk wat er op de verschillende momenten tijdens de les van hen verwacht wordt. Ze zorgen dat er duidelijkheid is over het 'wat' en het 'hoe' van de opdrachten. Dat er duidelijkheid is over 'wat te doen indien klaar'. Dit resulteert er in dat de leerlingen zich goed kunnen richten op de lesactiviteiten.

Het onderwijsleerproces wordt gekenmerkt door orde en rust.

De lessen beginnen steeds op tijd. Er zijn weinig tot geen onnodige lesverstoringen. Onacceptabel gedrag van leerlingen wordt niet geaccepteerd. In de groepen en tijdens leswisselingen is sprake van orde en rust. Er worden duidelijke klassenregels gehanteerd. Er heerst een taakgerichte werksfeer.

De leerkrachten geven de leerlingen feedback op hun werkhouding en taakaanpak.

De leerkrachten evalueren regelmatig met de leerlingen (groepsgewijs of individueel) hoe hun werkhouding, hun taakaanpak is. Wat gaat goed en wat kan beter. Ze nemen hier de tijd voor. Daar waar nodig gaan ze individueel met leerlingen in gesprek.

Activerend

De leerkrachten stimuleren de leerlingen om steeds actief mee te doen en mee te denken.

Tijdens de uitleg laten de leerkrachten de leerlingen zoveel mogelijk zelfstandig of in groepjes actief meedoen. Ze laten hen meewerken. (op bv. kladpapier). Ze passen activerende werkvormen toe (bv. denken-delen-uitwisselen). Ze stellen open vragen die leerlingen aanzetten tot denken. Ze geven de leerlingen opdrachten die hen stimuleren om actief mee te denken. Ze kijken gemaakt werk zoveel mogelijk direct samen met de leerlingen na.

De leerkrachten laten de leerlingen regelmatig en op een doelmatige wijze samenwerken.

De leerkrachten creëren situaties waarbij leerlingen (in groepjes) leren van en met elkaar; elkaar vragen stellen en reflecteren op groepsresultaten. Ze leren de leerlingen om op een goede wijze samen te werken. Er zijn afspraken over de wijze waarop leerlingen moeten samenwerken. De leerkrachten bespreken deze regels met de leerlingen en oefenen deze met de leerlingen, zodat ze de regels goed leren toe te passen.

Resultaatgericht

De leerkrachten hebben hoge verwachtingen van de resultaten van de leerlingen.

In de contacten met de leerlingen laten de leerkrachten merken dat ze hoge verwachtingen van ze hebben en dat ze ook niet 'accepteren' dat leerlingen beneden verwachting presteren. Ze zijn voortdurend op zoek naar de zone van de naaste ontwikkeling.

In de groepen wordt gewerkt met streefdoelen voor de basisvaardigheden.

Voor zowel de methodegebonden toetsen als de niet-methodegebonden toetsen (inclusief pedagogisch LVS) zijn per groep streefdoelen geformuleerd (uitgesplitst voor meerdere niveaus). Zowel de resultaten van de groep als geheel, als de resultaten van de individuele leerlingen worden door de leerkrachten vergeleken met de streefdoelen. In de groepsplannen worden de doelen voor de komende periode weergegeven.

De leerkrachten evalueren nauwgezet de resultaten die de leerlingen halen.

De resultaten die behaald worden bij de methodegebonden-toetsen, de niet-methodegebonden toetsen en bij de observatie-instrumenten worden door de leerkrachten nauwgezet geanalyseerd (foutenanalyse) en geïnterpreteerd. Dit gebeurt op groepsniveau en op leerling-niveau. Op basis hiervan bepalen ze het vervolgaanbod voor de (sub)groep en/of voor individuele leerlingen. Conclusies en afspraken worden vastgelegd en na verloop van tijd geëvalueerd.

De leerkrachten gaan met de leerlingen in gesprek over de door hen behaalde resultaten.

De leerkrachten spreken (klassikaal of individueel) met de leerlingen over de door hen behaalde leerresultaten (leerlingenwerk en toetsen). Presteren ze op

het te verwachten niveau? Is hun werkhouding en taakaanpak voldoende? De leerkrachten hebben hierbij ook aandacht voor de positieve aspecten.

Afgestemd

De leerkrachten stemmen de leerstof af op de verschillen in onderwijsbehoeften tussen de leerlingen.

De leerkrachten maken structureel gebruik van de mogelijkheden die de methoden bieden om te differentiëren in het aanbod (bijvoorbeeld herhalingsstof, verrijkingsstof en compacting). De afstemming is gericht op zowel zwakkere als op meer begaafde leerlingen. Indien nodig gebruiken ze hiertoe toereikende, additionele leermaterialen. Over de afstemming van het aanbod zijn schoolafspraken gemaakt, die nageleefd worden in alle groepen.

De leerkrachten stemmen de instructie af op verschillen in onderwijsbehoeften tussen de leerlingen.

Waar nodig differentiëren de leerkrachten op planmatige wijze in de uitleg van de leerstof. Ze richten zich expliciet tot 'zwakkere' (instructieafhankelijke) leerlingen, geven deze leerlingen vaker beurten en extra voorbeelden, bieden aparte voor-, verlengde, of neveninstructie aan. 'Goede' leerlingen worden tijdens de instructie eveneens aangesproken, bijvoorbeeld door het stellen van moeilijker vragen. Ze zetten leerlingen voor wie de instructie niet is bedoeld, eerder aan het werk.

De leerkrachten stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in onderwijsbehoeften tussen de leerlingen.

Bij de verwerking van de leerstof is, waar nodig, sprake van planmatige differentiatie: De leerkrachten geven de leerlingen aan hun niveau en tempo aangepaste verwerkingsopdrachten (bijvoorbeeld uitloopopdrachten, verdiepingsoopdrachten). Ook is differentiatie naar belangstelling een mogelijkheid (keuzeopdrachten).

De leerkrachten stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

Naar aanleiding van geconstateerde uitval bij toetsen breiden de leerkrachten voor bepaalde vakgebieden de onderwijstijd voor (sub)groepen of voor individuele leerlingen aantoonbaar uit. Dit vindt plaats in reguliere lessen en/of op momenten van zelfstandig werken. Voor bepaalde leerlingen vergroten ze de onderwijstijd door het geven van huiswerk. In sommige gevallen besteden ze juist minder tijd aan een bepaald leergebied ten gunste van een ander leergebied.

5.1.2 schoolklimaat

Betrokkenheid

De leerkrachten geven de leerlingen positieve persoonlijke aandacht.

De leerkrachten nemen de tijd voor de leerlingen; 'ze zijn er voor hen'. Bij problemen ontvangen de leerlingen persoonlijke begeleiding. De leerkrachten hebben aandacht voor de persoonlijke situatie van de leerlingen. Ze stimuleren de leerlingen aandacht te hebben voor elkaar.

De leerkrachten bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen.

De leerkrachten luisteren goed naar de leerlingen en spreken positief over hen. Ze waarderen de inbreng van leerlingen. Ze hebben hoge verwachtingen van de leerlingen en 'stralen dat uit'. De leerkrachten geven de leerlingen veel positieve feedback. Ze laten de leerlingen veel succeservaringen opdoen.

Sfeer

De leerkrachten stimuleren leerlingen op een respectvolle manier met elkaar om te gaan

De leerkrachten stimuleren dat leerlingen elkaar accepteren zoals ze zijn en met elkaar omgaan volgens algemeen aanvaarde normen. Ze stimuleren leerlingen samen te werken, naar elkaar te luisteren en zorg te hebben voor elkaar. Ze staan niet toe dat leerlingen worden uitgelachen, geïntimideerd of gediscrimineerd. Hiervoor is veel aandacht voor de klassenregels die gebaseerd zijn op de schoolregels. In de eerste periode van het schooljaar wordt er specifiek en intensief gewerkt aan de groeps sfeer.

De leerkrachten begeleiden de leerlingen bij het respectvol omgaan met elkaar.

De leerkrachten leren de gedrag- en omgangsregels aan door er systematisch en consequent aandacht aan te besteden in alle groepen. Ze laten de leerlingen weten wat het gewenste gedrag is en laten dit gedrag ook zelf zien. De leerkrachten spreken positieve verwachtingen uit naar de leerlingen over hoe ze met elkaar omgaan. Ze begeleiden leerlingen bij het zelf oplossen van ruzies of misverstanden. Er wordt veel waarde gehecht / aandacht besteed aan het oplossen van onderlinge conflicten omdat dit van groot belang is voor het klimaat.

Veiligheid

Naar aanleiding van onderzoek naar de veiligheidsbeleving en analyse van de incidentenregistratie onderneemt de school gerichte acties.

De schoolleiding zorgt ervoor dat de gegevens uit de incidentenregistratie geanalyseerd worden met het oog op evaluatie en verbetering van het veiligheidsbeleid. Conclusies en daaraan gerelateerde plannen worden besproken binnen het team en vastgelegd.

De personeelsleden weten hoe ze moeten handelen bij incidenten.

Er is vastgelegd (bijvoorbeeld in een pestprotocol, gedragscode of draaiboek) hoe gereageerd wordt op incidenten en deze procedures zijn bij alle betrokkenen bekend. Duidelijk is hoe schending van afspraken bestraft wordt, welke sancties getroffen moeten worden (zoals schorsing of verwijdering) wie daarbij een rol spelen en wat ieders verantwoordelijkheid is.

5.1.3 leerstofaanbod

Volledig aanbod

Bij de aangeboden leerinhouden voor 'Nederlandse taal' en 'Rekenen en wiskunde' betrekken de leerkrachten alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.

De leerinhouden uit de gebruikte methoden zijn dekkend voor alle kerndoelen. Als een methode niet voldoet aan alle kerndoelen, dan kunnen de leerkrachten goed aantonen hoe de hiaten in het aanbod opgevuld zijn met aanvullende materialen. In de gebruikte registratiemappen (klassenboeken, groepsmappen e.d.) van de diverse groepen laten de leerkrachten zien dat de leerinhouden ook feitelijk worden aangeboden.

Gelegenheid tot leren

De school biedt de leerinhouden voor 'Nederlandse taal' en 'Rekenen en wiskunde' aan zoveel mogelijk leerlingen aan tot en met het niveau van leerjaar 8.

Dit geldt in principe voor alle leerlingen. Wanneer dat niet gebeurt, kan de school dat uitleggen. Dit wordt voor die leerlingen vastgelegd. Deze leerlingen krijgen dan wel alle leerstofdomeinen aangeboden op of net onder het niveau van het minimumprogramma van groep 8.

De gebruikte methoden kennen een goede doorgaande leerstoflijn.

De groepen 1 en 2 werken met een beredeneerd en vastgelegd aanbod dat aansluit op de leerinhouden van groep 3 tot en met 8. In de leerjaren 3 tot en

met 8 worden de methoden structureel, volledig en op elkaar aansluitend gehanteerd. Wanneer er geen methoden zijn, dan zijn de leerinhouden beschreven in leerlijnen met tussendoelen.

De leerinhouden bij Nederlandse taal passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen.

De school biedt een taalrijke omgeving die goed afgestemd is op de op school aanwezige leerlingenpopulatie. Wanneer een groot deel van de leerlingen met taalachterstanden binnenkomt (20 % of meer), wordt gewerkt met een beredeneerd en vastgelegd aanbod voor Nederlandse taal dat past bij de onderwijsbehoeften van deze leerlingen. Er is voldoende aandacht voor woordenschatontwikkeling en spreek- en luistervaardigheid, ook buiten de taallessen om, passend bij de leerling-populatie.

Het leerstofaanbod in groep 1 sluit goed aan op de ontwikkeling van de instromende leerlingen.

Scholen die samenwerken met een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf met een VVE-aanbod sluiten met hun aanbod aantoonbaar bij het voorschoolse programma aan. In alle andere gevallen is sprake van een goede aansluiting van het leerstofaanbod op het niveau (beginsituatie) van het instromende kind.

Toerusten en vormen

De school heeft een specifiek aanbod om sociale competenties te ontwikkelen.

De leerkrachten werken in de groepen 1 tot en met 8 systematisch aan de bevordering van de sociaal-emotionele ontwikkeling (zelfbeeld, zelfstandigheid, omgaan met emoties), aan de sociale vaardigheden (samenwerken, zelfredzaamheid, omgaan met conflicten, etc.) en aan houdingen/vaardigheden (zelfsturing, omgaan met verschillen, democratisch handelen, sociale en maatschappelijke verantwoordelijkheid, moreel kunnen oordelen, etc.). Hierover zijn schoolbrede afspraken gemaakt.

De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie.

De school bevordert een verantwoorde deelname aan en betrokkenheid bij de samenleving. De leerkrachten schenken aandacht aan de bevordering van algemeen gangbare sociale competenties. Ze bevorderen basiswaarden en de kennis, houdingen en vaardigheden voor participatie in de democratische rechtsstaat. De leerkrachten brengen burgerschap en sociale integratie ook zelf in de praktijk.

5.1.4 zorg en begeleiding

Leerlingenbegeleiding

De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.

De leerkrachten volgen de prestaties en ontwikkeling van de leerlingen met landelijk genormeerde, valide en betrouwbare methodeonafhankelijke toetsen en observatie-instrumenten. Tenminste op het gebied van Nederlandse taal en rekenen en wiskunde, de sociaal-emotionele ontwikkeling, aangevuld met gestructureerde observaties in groep 1 en 2. De toetsen worden in alle groepen bij alle leerlingen 2x per jaar afgenomen. Voor de leerlingen in de aanvangsgroepen wordt tenminste één keer in de kleuterperiode een toets afgenomen voor taalontwikkeling en wiskundige oriëntatie.

De leerkrachten volgen systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.

De leerkrachten bepalen in alle groepen regelmatig de prestaties en ontwikkeling van de leerlingen met behulp van dagelijks leerlingenwerk, observatie-instrumenten, methodegebonden toetsen en niet-methodegebonden toetsen. Ze doen dit in ieder geval voor Nederlandse taal, rekenen en wiskunde en sociale competenties. De leerkrachten analyseren zowel op leerling-niveau als op groepsniveau (foutenanalyse).

Analyse van opbrengsten leidt daar waar nodig voor groepjes leerlingen of voor individuele leerlingen tot aanpassing van het onderwijs.

In de groepsadministratie (groepsplannen, groepsmappen enz.) en/of in individuele hulpplannen leggen de leerkrachten vast wat de gevolgen van de analyse en de interpretatie daarvan zijn voor de afstemming van het onderwijs (leerstofinhoud, de onderwijstijd, het didactisch en/of het pedagogisch handelen) aan individuele of groepen leerlingen.

De school stelt, indien nodig, voor leerlingen een ontwikkelingsperspectief vast.

Voor de leerlingen die voor één of meerdere van de vakgebieden (rekenen, lezen, begrijpend lezen en/of spelling) niet het eindniveau groep 8 zullen halen, stelt de school een ontwikkelingsperspectief vast. (voor onze school geldt dat voor alle leerlingen)

De school volgt en evalueert het ontwikkelingsperspectief en stellen het indien nodig bij.

Tenminste eenmaal per jaar stelt de school voor iedere leerling vast of de ontwikkeling gunstiger, in overeenkomstig met of ongunstiger is dan het vastgestelde ontwikkelingsperspectief. Op basis hiervan wordt het ontwikkelingsperspectief, in overleg met ouders en zo mogelijk de leerling, indien nodig bijgesteld. De gevolgen daarvan voor het onderwijsaanbod worden vastgelegd.

Leerlingenzorg

De leerkrachten signaleren vroegtijdig welke leerlingen bijzondere zorg nodig hebben.

Op basis van het gebruikte leerlingvolgsysteem (zowel methodegebonden als niet-methodegebonden) zijn voor alle binnen de school gebruikte toetsen en observatieinstrumenten eenduidige criteria vastgelegd waarmee leerkrachten inzichtelijk maken bij welke leerlingen leerachterstanden te groot zijn en/of de ontwikkeling stagneert. Deze criteria waarmee de extra onderwijsbehoeften bepaald worden zijn bij alle leerkrachten bekend.

Op basis van de analyse van de verzamelde gegevens bepalen de leerkrachten de aard van de zorg voor de leerlingen.

In geval van signaleerde achterstanden en/of stagnerende ontwikkeling analyseren de leerkrachten de verzamelde gegevens over het actuele leer- en ontwikkelingsproces (school, groep, leerkracht, thuissituatie). Deze analyse wordt zo nodig gevolgd door diagnostisch onderzoek om aard en oorzaak scherper te krijgen. Vervolgens krijgt op grond hiervan de extra zorg een concrete en passende invulling. Bij de bepaling van de zorg houden de leerkrachten nadrukkelijk rekening met de stimulerende (positieve aspecten en belemmerende factoren). Deze gebruiken ze bij het bepalen van de aard van de zorg.

De leerkrachten hebben inzicht in de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen.

De leerkrachten hebben per leerling de onderwijsbehoeften inzichtelijk vastgelegd. Dit betreft de onderwijsbehoefte met betrekking tot onderwijstijd, instructie, leerstof en verwerking. Maar ook de specifieke onderwijsbehoeften in geval van geconstateerde leer- en gedragsproblemen (dyslexie, dyscalculie, ADHD enzovoort).

De leerkrachten voeren de zorg planmatig uit.

Voor alle leerlingen die overeenkomstig de criteria in aanmerking komen voor extra zorg, wordt de zorg tijdig in gang gezet. De beginsituatie is helder omschreven. Er worden concrete doelen geformuleerd. De activiteiten zijn concreet beschreven en gepland. Het moment en de wijze van evaluatie zijn vastgelegd. Één en ander is inzichtelijk vastgelegd in handelingsplannen (individuele plannen of groepsplannen). Vanuit de door hen gebruikte (school)documenten kunnen de leerkrachten laten zien dat er consequent wordt gewerkt aan de uitvoering van de zorg.

De leerkrachten evalueren regelmatig de effecten van de zorg.

Leerkrachten gaan aantoonbaar na of de doelen van de extra zorg gerealiseerd zijn en of de hulp adequaat was. Deze evaluatie leidt tot beredeneerde en

vastgelegde keuzes voor het vervolgtraject. Hierbij zijn de leerkracht en de interne begeleider betrokken. Dit zorgt ervoor dat leerlingen steeds bij hen passende zorg ontvangen.

Doorstroom van leerlingen

De leerkrachten gebruiken de informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.

De school vraagt informatie op van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen. De school gebruikt de informatie voor de begeleiding van leerlingen. Indien nodig wordt met de school of de instelling in contact getreden om onder andere de onderwijsbehoeften duidelijk(er) te krijgen.

De school maakt beredeneerde afwegingen bij de doorstroom van leerlingen binnen de school.

De school heeft beschreven welke procedures er gelden met betrekking tot de verlengde kleuterperiode, de overgang van groep 1 naar groep 2, de verkorte kleuterperiode, de overgang van groep 2 naar groep 3 en het mogelijk doubleren in de groepen 4 tot en met 8. In principe doubleren er geen kinderen in groep 3 t/m 8. In een enkel geval (en bij hoge uitzondering) wordt een beredeneerde keuze gemaakt met alle betrokkenen.

De school zorgt voor een 'warme overdracht' tijdens de schoolloopbaan van de leerlingen.

De leerkrachten 'dragen hun groep over' aan de leerkracht van de volgende groep. In een overgangsbespreking komen alle leerlingen aan de orde en worden vooral de onderwijsbehoeften van de groep als geheel en van de afzonderlijke leerlingen besproken. Wanneer de leerling naar het voortgezet onderwijs gaat is er een bespreking met een vertegenwoordiger van de vervolgschool. Ook hier komen vooral de onderwijsbehoeften van de leerlingen aan de orde.

Zorgstructuur

Er is structureel overleg tussen de leerkracht en de interne begeleider.

Er is periodiek overleg tussen de leerkracht en de interne begeleider over de zorg aan de leerlingen (minimaal 3x per jaar). Het effect van de geboden hulp wordt besproken. De inhoud van de contacten met ouders komt aan de orde. Knelpunten behorend bij de zorg aan de leerlingen komen aan de orde. Dit overleg leidt tot afspraken die vastgelegd worden en tijdens een volgend overleg geëvalueerd worden.

De school werkt daar waar nodig samen met externe organisaties en deskundigen.

De school werkt samen met Regionale Expertise Centra (REC's), scholen voor speciaal basisonderwijs (SBO) en andere instellingen, zodat indien nodig van hun kennis en inzet gebruik kan worden gemaakt, bij leerlingen bij wie de leerkrachten niet tegemoet kunnen komen aan hun specifieke onderwijsbehoeften. Deze inbreng van externen levert meer kennis op in het omgaan met de op school voorkomende leer- en gedragsproblemen. Er is een vaste structuur van overleg in een zogenaamd zorgteam. Hierbij is in ieder geval een externe orthopedagoog aanwezig.

Er is regelmatig overleg tussen de interne begeleider en de schoolleiding over het functioneren van de leerlingenzorg.

De interne begeleider en de schoolleiding hebben regelmatig (minimaal 3 x per jaar) overleg over het functioneren van de zorg. Daarvoor zijn er een aantal vaste bespreekpunten. De interne begeleider rapporteert over de knelpunten en over het effect van genomen maatregelen naar aanleiding van eerder geconstateerde knelpunten. De conclusies n.a.v. de bespreking worden vastgelegd.

De verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot de zorg is voor ieder duidelijk.

De verantwoordelijkheden, bevoegdheden en daarvan afgeleide taken van de verschillende betrokkenen (directeur, interne begeleider, coach, leerkracht en RT-er) met betrekking tot de leerlingenzorg zijn duidelijk omschreven en bij ieder bekend.

De leerkrachten zien zichzelf als de eerstverantwoordelijke voor wat betreft de zorg aan de leerlingen.

De regie over de zorg aan alle leerlingen ligt bij de leerkrachten en niet bijvoorbeeld bij de interne begeleiders. Dit betekent onder meer: Leerkrachten zijn het eerste aanspreekpunt voor de zorg aan de kinderen uit hun groep. Leerkrachten sturen de zorg aan, ook bijvoorbeeld als de leerling zorg buiten de groep krijgt. De leerkrachten voeren de zorg zoveel mogelijk zelf uit. De uitgevoerde zorg is overeenkomstig de op school gemaakte afspraken.

5.1.5 kwaliteitszorg

Voorwaarden voor kwaliteit

De school gaat actief na wat de onderwijsbehoeften zijn van de leerlingenpopulatie.

Het personeel heeft kennis van de kenmerken van de schoolbevolking. Ze kennen de onderwijsbehoeften (m.b.t. onderwijstijd, leerstofaanbod, instructietijd en verwerkingstijd).

De school stemt het onderwijsleerproces af op de onderwijsbehoeften van onze leerlingpopulatie.

De kennis van de onderwijsbehoeften van de leerlingen heeft aantoonbaar consequenties voor de inrichting van het onderwijsleerproces. Denk daarbij bijvoorbeeld aan onderwijstijd, leerstofaanbod, instructietijd en verwerkingstijd. Deze consequenties worden vastgelegd (b.v. in de groepsadministratie). Jaarlijks wordt dit geëvalueerd en indien nodig bijgesteld (b.v. binnen de groepsbespreking).

De school gaat na hoe leerlingen zich handhaven in het onderwijs.

De school weet hoe de oud-leerlingen functioneren in het vervolgonderwijs. De rapportage die de school vanuit het voortgezet onderwijs ontvangt over het functioneren van onze oud-leerlingen wordt systematisch geanalyseerd. Dit wordt vergeleken met de verwijsadviezen. Dit wordt besproken met vertegenwoordigers van het voortgezet onderwijs. Daar waar er aanleiding toe is, past de school het onderwijsleerproces aan. De conclusies naar aanleiding van de analyse worden vastgelegd.

Systeem van zelfevaluatie

De school plant elk jaar activiteiten in om de kwaliteit van het onderwijs te onderzoeken, te borgen, te verbeteren en openbaar te maken.

Dit is de kern van de kwaliteitszorg. De schoolleiding kan aantonen dat jaarlijks deze activiteiten ingepland worden. Bij openbaar maken gaat het om het afleggen van horizontale en verticale verantwoording.

De school heeft de doelen en activiteiten op het gebied van kwaliteitszorg vastgelegd in een kwaliteitsbeleidsplan.

Binnen de systematische aanpak van de kwaliteitszorg heeft de schoolleiding de doelen en activiteiten op het gebied van kwaliteitszorg vastgelegd in een kwaliteitsbeleidsplan. In het kwaliteitsbeleidsplan wordt ook beschreven wie wat op welk moment doet in dit proces en het is duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is. De doelen zijn meetbaar (in waarneembare effecten) en concreet (wat betreft de beoogde verbeteringen) uitgewerkt.

De schoolleiding zorgt voor systematische analyse van het onderwijsleerproces en de leerlingopbrengsten met als doel om tijdig zwakke plekken te signaleren.

De school meet de resultaten aan het eind van de basisschool d.m.v. een landelijk genormeerde eindtoets (of een vervangende, door de inspectie aanvaarde werkwijze). De school vergelijkt de eindresultaten met die van scholen met een vergelijkbare schoolbevolking. Ook vergelijkt ze de resultaten met de eigen

doelstellingen hieromtrent. Daarnaast worden ook de resultaten van de leerlingen gedurende de schoolperiode voor in ieder geval Nederlandse taal en rekenen en wiskunde geëvalueerd. Er wordt geëvalueerd of het onderwijsleerproces voldoet aan dat wat hierover in het schoolplan en/of andere schooldocumenten is vastgelegd (visie/strategische doelen/beleidsdoelen). Een evaluatie omvat het betrouwbaar meten, analyseren en waarderen van het onderwijsleerproces met als doel te komen tot kwaliteitsverbetering van de school.

De school verzamelt systematisch feedback van personen van buiten de school over die aspecten die zij zelf ook evalueert.

De school vraagt feedback aan personen van buiten de school. Dit gebeurt over onderwerpen waar de school zichzelf op evalueert en/of over de manier van zelfevaluatie. De schoolleiding kan aantonen deze evaluatie te analyseren en de uitkomsten hiervan te betrekken in het bepalen van verbeteracties.

5.1.6 communicatie met ouders

Meedenken

De personeelsleden laten zich waar nodig informeren over de opvattingen en bevindingen van ouders over de ontwikkeling van hun kind op school en thuis.

De school neemt initiatief om een goed beeld te krijgen over de thuissituatie, de schoolbeleving, de begeleiding van kind en/of gezin door instellingen voor hulpverlening, de effecten van specifieke begeleiding, enzovoort. De bevindingen worden, waar nodig, vastgelegd in notulen en/of leerlingdossiers.

De ouders/verzorgers van leerlingen worden betrokken bij de zorg aan hun kind.

Leerkrachten en/of interne begeleiders geven op duidelijke en begrijpelijke wijze aan wat hun beeld is van de ontwikkeling van het kind. Ze geven de ouders inzicht in de vorderingen m.b.t. de basisvaardigheden en in de in de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kind. Ze informeren ouders zo dat ouders begrijpen hoe zij tot dit beeld komen. Ze vragen of ouders dit beeld herkennen en eventuele zorgen kunnen meemaken. Leerkrachten en/of interne begeleiders gaan na welk beeld ouders hebben over de ontwikkeling van hun kind thuis en op school. Ze stellen samen met de ouders de onderwijsbehoefte van het kind vast. Ze gaan samen met de ouders na wat de beste aanpak is voor het kind, op school en waar mogelijk ook thuis. Ze stemmen de aanpak op school af met ouders en zorgen ervoor dat deze aanpak voor ouders duidelijk en acceptabel is. Ze maken duidelijke afspraken over wie wat doet en over de manier waarop geëvalueerd wordt.

De school ondersteunt de ouders bij de aanpak van hun kind thuis.

De school organiseert regelmatig thema-avonden met pedagogisch-didactische onderwerpen. De school geeft voorlichting over de methoden die gebruikt worden (informatieavonden). Leerkrachten geven tips en ideeën over hoe ouders thuis op positieve en plezierige wijze de ontwikkeling van hun kind kunnen bevorderen. Leerkrachten stimuleren ouders om vanuit hoge verwachtingen met het kind om te gaan. Leerkrachten ondersteunen de ouders bij begeleiding van hun kind in de thuissituatie (huiswerkbegeleiding). Leerkrachten geven ouders bruikbare adviezen ten aanzien van huiswerkbegeleiding.

5.1.7 contacten met externen

Functioneel

De school onderhoudt functionele contacten met voor- en naschoolse voorzieningen.

De school onderhoudt contacten met naschoolse voorzieningen gericht op overdracht van leerlinggegevens, op de aansluiting(sproblematiek) en op afstemming.

De school onderhoudt functionele contacten met scholen voor voortgezet onderwijs.

De school onderhoudt contacten met scholen voor voortgezet onderwijs, waar leerlingen naar zijn uitgestroomd. De contacten zijn gericht op overdracht van leerlinggegevens en de aansluitingsproblematiek, op afstemming en op voorlichting. De school heeft de afspraken over de nazorg van uitstromende leerlingen vastgelegd. De school ontvangt rapportages over de vorderingen van oud-leerlingen.

De school onderhoudt functionele contacten met de onderwijsadviesdienst(en).

De school heeft afspraken over dienstverlening door de onderwijsadviesdienst vastgelegd. De school heeft daarin afspraken gemaakt over leerlingbegeleiding, systeembegeleiding. Vooraf worden duidelijke doelstellingen vastgelegd. De effecten van de begeleiding worden nagegaan en geëvalueerd.

De school neemt actief deel aan relevante netwerken.

De school is actief betrokken bij de activiteiten binnen het SWV. De school onderhoudt daar waar nodig contacten met instellingen voor jeugdhulpverlening, instellingen voor (geestelijke) gezondheidszorg, collega SBO scholen, enz., voor het op elkaar afstemmen van interventies.

5.1.8 schoolontwikkeling

Resultaatgericht

De schoolleiding stimuleert een resultaatgerichte cultuur en draagt dit uit.

In de schoolgids, het schoolplan en andere beleidsdocumenten wordt nadrukkelijk aangegeven dat de school streeft naar goede resultaten en hoge verwachtingen heeft van haar leerlingen en leerkrachten. De streefdoelen worden bekend gemaakt aan de verschillende belanghebbenden (schoolplan, schoolgids, schooldocumenten). De schoolleiding bewaakt de realisatie van de doelen (evaluatie en bijstelling). De schoolleiding controleert of afspraken nagekomen worden. De schoolleiding onderstreept steeds het belang van goede resultaten (ouderavonden, schoolkrant, personeelsvergaderingen, informele contacten enz.).

Het team werkt met schoolspecifieke streefdoelen.

Voor de niet-methodegebonden toetsen heeft het team per toets (inclusief pedagogisch LVS) en per groep streefdoelen geformuleerd. Deze streefdoelen zijn afgestemd op onze schoolpopulatie. Het team stelt daarbij hoge doelen (hoge verwachtingen). De doelen zijn vastgesteld tijdens een overleg met het team.

Het team werkt planmatig aan goede resultaten.

De schoolleiding laat zich informeren (of gaat zelf na) hoe de resultaten voor de verschillende groepen zich verhouden tot de streefdoelen (en de scores van scholen met een vergelijkbare populatie). Welke trends er waarneembaar zijn enz. Op basis van deze analyse worden, indien nodig verbeteracties in gang gezet. De conclusies en de verbeteracties worden vastgelegd. Na een vooraf bepaalde periode wordt gemeten wat de effecten zijn van de in gang gezette verbetering en vindt evaluatie en bijstelling plaats.

Wanneer de resultaten daar aanleiding toegeven wordt het onderwijsleerproces door het team nader geanalyseerd.

Het personeel bepaalt gezamenlijk welke aspecten van het onderwijsleerproces het nader wil analyseren (b.v. leertijd, inhoud instructie, gebruikte methoden enz.). Welke gegevens ze daarbij willen verzamelen, op welke manier en door wie. De uitkomsten vergelijken ze met bevindingen uit de vakliteratuur en/of bespreken ze met een extern deskundige.

De conclusies naar aanleiding van analyses worden besproken binnen het team.

Trendanalyses en verdiepende analyses van het onderwijsleerproces (en de conclusies naar aanleiding daarvan), worden besproken tijdens een teamoverleg. De teamleden kijken daarbij naar oorzaken van opvallende trends. En ze spreken af wat ze doen om te borgen en te verbeteren.

Het team stelt gezamenlijk verbeteronderwerpen en succesmaten vast.

Gezamenlijk wordt vastgesteld wat de onderwerpen zijn waar aan gewerkt gaat worden. Daarbij wordt ook concreet en meetbaar vastgesteld wat leerlingen, leerkrachten, interne begeleiders en schoolleiding moeten kennen, kunnen en doen, om de gestelde verbeterdoelen te realiseren

De schoolleiding gaat met de leerkrachten in gesprek over de in hun groep behaalde resultaten en dat in relatie tot hun lesgeven.

De schoolleiding stelt zich op de hoogte van de didactische, pedagogische en organisatorische vaardigheden van de leerkrachten (o.a. klassenbezoeken). De schoolleiding stelt zich op de hoogte van de toetsresultaten die in de verschillende groepen behaald worden in relatie tot de streefdoelen en de historie van de groep. De schoolleiding bespreekt dit met de individuele leerkrachten en legt indien nodig de relatie met de kwaliteit van het lesgeven. Daar waar nodig wordt ondersteuning, begeleiding en/of coaching geadviseerd en geregeld.

5.2 preventieve en licht curatieve ondersteuning

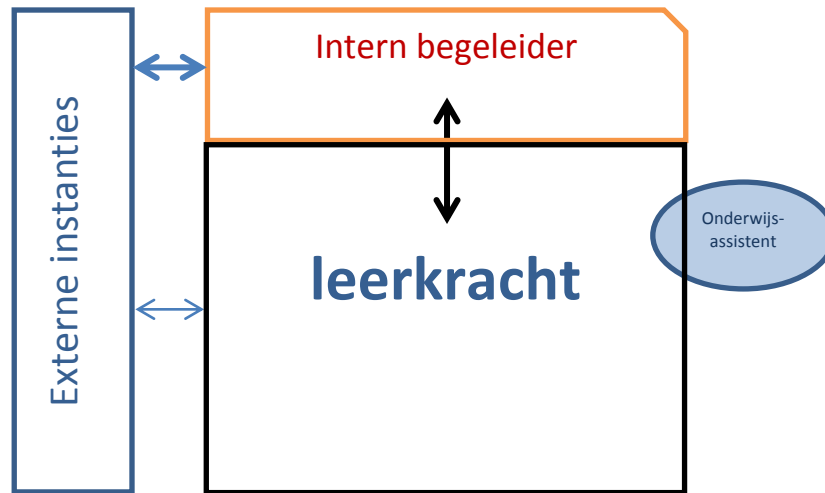
In deze paragraaf wordt beschreven hoe de school door middel van preventieve en licht curatieve ondersteuning tegemoetkomt aan onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen.

- A. Het zorgteam binnen onze school heeft voldoende expertise om op een adequate wijze handelingsgericht te (laten) handelen in de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen en gezinnen.
In het zorgteam van de school is onderwijs- en zorgexpertise van buiten het onderwijs beschikbaar. De onderwijsexpertise is onafhankelijk van de school. De zorgexpertise heeft verbinding met het gemeentelijke zorgsysteem (CJG). De afstemming met ketenpartners is gewaarborgd. De school maakt duidelijk hoe in- en externe expertise wordt ingezet.
- B. Onze school hanteert de principes van handelingsgericht werken als uitgangspunt voor het verlenen van ondersteuning op alle niveaus.
In de begeleiding van groepen en individuele leerlingen wordt handelingsgericht gewerkt. De ondersteuningsstructuur van de school is ingericht volgens de uitgangspunten van HGW. Dit geldt ook voor het LVS.
- C. Onze school is gericht op het behalen van optimale opbrengsten van de totale/brede ontwikkeling.
Het doelgericht realiseren van optimale opbrengsten, passend bij de leerlingpopulatie en individuele kinderen is een integraal onderdeel van het beleid van de school. Dit uit zich in het formuleren van streefdoelen per groep. De school rapporteert en evalueert opbrengsten op school-, groeps- en individueel niveau. Er worden opbrengstgerichte gesprekken gevoerd.
- D. Onze school hanteert een sluitende ondersteunings- en zorgaanpak voor leerlingen met dyslexie.
Het (lees)onderwijs van de school (groep 1 t/m 8) is erop gericht om signalen van mogelijk dyslexie in een vroeg stadium op te merken. In het dyslexieprotocol van de school is adequaat geformuleerd. Bij signalen van mogelijke dyslexie handelt de school preventief en aanvullend op het (lees)onderwijs binnen de school. In het dyslexieprotocol is geformuleerd op welke wijze deskundigen worden ingezet. Het dyslexieprotocol wordt structureel gehanteerd bij het signaleren en begeleiden van leerlingen die (mogelijk) dyslexie hebben.
- E. Onze school hanteert een sluitende ondersteunings- en zorgaanpak voor leerlingen met dyscalculie/ernstige rekenproblemen.
Het (reken)onderwijs van de school (groep 1 t/m 8) is erop gericht om signalen van mogelijk dyscalculie of ernstige rekenproblemen in een vroeg stadium op te merken. In het dyscalculieprotocol van de school is dit adequaat geformuleerd. Bij signalen van mogelijke dyscalculie of ernstige rekenproblemen handelt de school preventief en aanvullend op het (reken)onderwijs binnen de school. In het dyscalculieprotocol is geformuleerd op welke wijze deskundigen worden ingezet. Het protocol wordt structureel gehanteerd bij het signaleren en begeleiden van leerlingen die (mogelijk) dyscalculie of ernstige rekenproblemen hebben.
- F. Onze school hanteert onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op alle leerlingen.
De school heeft normen geformuleerd wanneer bij begeleiding van leerlingen sprake zal zijn van aanpassing van het onderwijsprogramma vanwege minder dan gemiddelde intelligentie. De school hanteert voor dergelijke leerlingen leerlijnen, die doelgericht onderwijs voor deze leerlingen mogelijk maken. De organisatie binnen de school en de groep is afgestemd op het realiseren van mogelijkheden om deze leerlingen binnen de school het onderwijs te laten volgen. Hiervoor werken we met rekenen, spelling, lezen (en soms met taal) in niveaugroepen.
- G. Onze school hanteert onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een meer dan gemiddelde intelligentie.
De school heeft normen geformuleerd wanneer bij begeleiding van leerlingen sprake zal zijn van aanpassing van het onderwijsprogramma vanwege meer dan gemiddelde intelligentie. De school hanteert voor dergelijke leerlingen leerlijnen, die doelgericht onderwijs voor deze leerlingen mogelijk maken. De organisatie binnen de school en de groep is afgestemd op het realiseren van mogelijkheden om deze leerlingen binnen de school het onderwijs te laten volgen. Voor het vaststellen van hoogbegaafdheid hanteert de school een vast protocol.
- H. Onze school is fysiek toegankelijk en heeft de beschikking over hulpmiddelen voor leerlingen met een (meervoudige) lichamelijke beperking.
Het beleid van de school is erop gericht om door middel van toegankelijkheid van het gebouw en (realiseren van) aanwezige voorzieningen en hulpmiddelen leerlingen met lichamelijke beperkingen het onderwijs op de school te laten volgen (zie ook paragraaf 4.3)
- I. Onze school hanteert een (preventieve en curatieve) aanpak op sociale veiligheid en gedragsproblemen.
Het organisatie- en ondersteuningsbeleid van de school is erop gericht de sociale veiligheid van leerlingen en medewerkers te bevorderen en gedragsproblemen te voorkomen. Ondersteuningsbehoeften op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling worden door de school op een eenduidige wijze in een vroeg stadium gesignaleerd. Voor iedere medewerker is duidelijk op welke wijze gehandeld moet worden in geval van escalaties. De school heeft een pestprotocol gericht op dader, slachtoffer en ouders en handelt daar consequent naar.
- J. Onze school heeft een voor alle medewerkers bekend en toegankelijk protocol voor medische handelingen.
Voor elke medewerker is duidelijk welke medische handelingen wel of niet gedaan mogen worden. In het dossier van de leerling is vastgelegd welke medische ondersteuning een leerling in voorkomende gevallen nodig heeft, hoe dit georganiseerd is, wie in noodsituatie handelend mag optreden en wie in alle gevallen verantwoordelijk is.
- K. Onze school is in staat vroegtijdig leer-, opgroei- en opvoedproblemen te signaleren
Het ondersteuningsbeleid van de school is erop gericht dat niet alleen belemmeringen in de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling binnen de school in een vroeg stadium worden onderkend, maar dat dit ook geldt bij belemmeringen in de sociale context van leerlingen buiten de school. Indien nodig geven we ouders advies in de richting van de hulpverlening of bieden we zelf schoolmaatschappelijk werk aan.

5.3 Ondersteuningsstructuur

5.3.1 ondersteuningsstructuur schematisch

Onderstaand schema toont de ondersteuningsstructuur zoals deze binnen onze school wordt gehanteerd.

5.3.2 Overlevormen die van belang zijn bij de ondersteuningsstructuur

Binnen de ondersteuningsstructuur zijn er diverse vormen van overleg van groot belang. We noemen hierbij een aantal officiële vormen van overleg:

- Groepsbesprekingen. Leerkracht en IB-er bespreken de groep mede aan de hand van de groepsplannen
- Zorgteam. Wanneer leerkracht en ib-er meer deskundigheid nodig hebben om een leerling de juiste ondersteuning te kunnen bieden, wordt deze leerling besproken binnen het zorgteam. Dit zorgteam bestaat in ieder geval uit de leerkracht, ib-er en orthopedagoog. Daarnaast kunnen er, afhankelijk van de besproken problematiek, andere deskundigen aan bijdragen (schoolmaatschappelijk werker, logopedisten, extern deskundigen, ouders, enz.)
- DIBA. Overleg directie en ib-ers. Hier gaat het niet om leerling problematieken, maar om beleidsmatige voorbereidingen.

5.3.3 beschrijving van functies en taakprofielen binnen ondersteuningsstructuur

In hoofdstuk 5 van de schoolgids staat een beschrijving van de functies binnen onze school. Daarnaast is er per functie een functieprofiel met bijbehorende resultaatgebieden. Deze liggen ter inzage op school.

5.3.4 samenwerkingsrelaties met externe instanties

Voor het adequaat begeleiden en ondersteunen van leerlingen in hun ontwikkeling zijn de volgende externe instanties voor de school van belang.

Instantie	Waarvoor
Driestar-educatief	Orthopedagoog, dyslexietrainingen
Bartimeüs	Begeleiding slechtziende leerlingen
Yulius	Gedragsproblemen en/of expertise versterken van personeel
Auris	Doofheid en (ernstige) spraak- / taal problemen (cluster II)

Daarnaast is op kindniveau sprake van een scala aan externe instanties. De inzet van die instanties wordt verantwoord in het dossier van leerlingen.

6 Extra ondersteuning

Door onze werkwijze en specialisatie zijn wij in staat om een breed ondersteuningsaanbod te bieden. Per hulpvraag (oriëntatie en/of aanmelding) zullen we moeten bepalen of we de hulp kunnen bieden die een leerling nodig heeft. Het kan zijn dat de vraag groter is dan dat wij kunnen bieden. Op dat moment zullen we ons bezinnen wat er nodig is om toch deze hulp te kunnen bieden. We komen dan bij onze ambitie terecht.

In deze paragraaf geven we onze algemene werkwijze, organisatie en specialisatie waardoor we in staat zijn om een breed ondersteuningsaanbod te bieden. Onderstaande zaken geeft ons de mogelijkheid om beter en verfijnder af te stemmen op wat kinderen nodig hebben. (didactisch, pedagogisch en sociaal-emotioneel)

De kracht van SBO de Akker zit o.a. in:

6.1 Kleine groepen met veel structuur

Binnen onze school werken we met kleine groepen. JRK groep 12 leerlingen, overige groepen 16 leerlingen. Hierdoor krijgen kinderen minder prikkels en is meer ondersteuning mogelijk en kunnen we beter afstemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

6.2 Werken met niveaugroepen

Voor rekenen, spelling en lezen werken we met (groepsdoorbrekend) niveaugroepen. Hierdoor zijn we in staat om leerlingen een leerstofaanbod voor de basisvakken te bieden wat zoveel als mogelijk op maat is voor de leerlingen.

6.3 Ontwikkelingsperspectief

Voor alle leerlingen wordt er een ontwikkelingsperspectief opgesteld. Op basis hiervan kunnen we doelgericht werken aan het behalen van dit perspectief. De werkwijze hierover is verder beschreven in het document: werken met opp.

6.4 Gericht op zone van naaste ontwikkeling

Het programma en/of methode is in eerste instantie niet het uitgangspunt. We analyseren wat een kind kan en vandaaruit wordt de ontwikkeling en de lesstof opgestart en vormgegeven. Hierdoor werken we aan het versterken van de sociale emotionele ontwikkeling (o.a. welbevinden, zelfvertrouwen) Tegelijkertijd dagen we de kinderen uit om een stapje verder in leerproces en hun algemene ontwikkeling te komen.

6.5 Sociaal-emotionele ontwikkeling

Binnen de dagelijkse gang van zaken is er veel aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Door het bieden van rust, regelmaat, structuur, relatie en respect wordt dit concreet vorm gegeven. Daarnaast ervaren kinderen dat ze er mogen zijn, zoals ze zijn. Ze leren dat ze niet de enige zijn met een beperking op welk terrein dan ook. Voor het stimuleren van de ontwikkeling is er een voortdurende positieve benadering en instemmend benoemen met de nadruk op de mogelijkheden. Er is veel aandacht aan het omgaan met elkaar door het voor- en nabespreken van de pauzes en het uitzoeken van conflicten.

6.6 Homogeniteit binnen het team

Hoewel er binnen het team de natuurlijke verschillen aanwezig zijn (ervaring), is er toch sprake van een zekere homogeniteit. Dit is een natuurlijk proces. Alle personeelsleden zijn gericht op speciale leerlingen (drive, passie) en kunnen daarmee omgaan. Zonder deze vaardigheden zullen ze het werk niet lang volhouden. Dit gegeven zorgt voor een zekere mate van homogeniteit.

6.7 Deskundigheid, methodieken, en specifieke programma's

Binnen onze school is er veel kennis en kunde aanwezig, zowel op leergebied als op gedragsgebied. Dit uit zich bijvoorbeeld in het werken met specifieke programma's en methodieken die gericht zijn

op onze doelgroep. Uit de kengetallen is te zien met welke problematieken (leer, gedrag, fysiek, medisch) we ervaringen hebben. We noemen een aantal specifieke zaken zonder helemaal volledig te zijn.

6.7.1 Specialisme

Logopedie. Op onze school werken eigen logopedisten. Bij instroom worden de kinderen gescreend. Kinderen die op basis van deze screening voor logopedie in aanmerking komen, krijgen deze hulp. Daarnaast is er een nauwe samenwerking tussen logopedisten, leerkrachten en ib-ers om de ondersteuning die de leerlingen nodig hebben zoveel als mogelijk op elkaar te laten aansluiten

Schoolmaatschappelijk werk. Binnen onze organisatie is er een eigen schoolmaatschappelijk werker in dienst. Deze is op afroep beschikbaar voor ondersteuning van leerkrachten en ib-ers. Daarnaast zijn er mogelijkheden om met de kinderen zelf aan het werk te gaan of contact te leggen met de thuissituatie.

Fysiotherapie. Op onze school werkt een fysiotherapeut die niet in dienst is van de eigen organisatie. Voor kinderen die fysiotherapie nodig hebben, is dit aanbod beschikbaar. Dit geeft rust voor kind en ouders, daarnaast is er directer contact tussen fysiotherapeut en leerkracht.

Dyslexietraining. Dit wordt verzorgd door een externe op onze locatie.

6.7.2 Specifieke programma's en methodieken (voor wat betreft de basisvakken)

Rekenen. Hiervoor gebruiken wij SRP (Specialistisch Reken Programma). Voor kinderen die niet via de reguliere lessen tot voldoende ontwikkeling komen op het gebied van rekenen komen, bieden we SRP aan. Dit is één van de niveaugroepen.

Spelling. Hiervoor gebruiken we PI-spello. Voor kinderen die niet via de reguliere lessen tot voldoende ontwikkeling komen op het gebied van spelling komen, bieden we PI-spello aan. Dit zijn meerdere niveaugroepen.

Technisch lezen. Hiervoor gebruiken we de methodiek LISBO-lezen. Voor RT gebruiken we Connect lezen en Ralfi lezen. Daarnaast worden kinderen die dyslexietraining (verzorgd door externen) hebben extra ondersteund door extra tijd (RT). In de bovenbouw zetten we SPRINT (digitaal voorleesprogramma) in.

6.7.3 Deskundigheid en expertise

In het algemeen kunnen we stellen dat we voortdurend bezig zijn met het versterken van onze deskundigheid en expertise. Zowel door interne scholing als externe scholing. Hieronder een aantal concrete voorbeelden:

- Een aantal leerkrachten hebben de master SEN opleiding gevolgd;
- Een aantal leerkrachten hebben de SVIB opleiding gevolgd;
- Een tweetal collega is afgestudeerd orthopedagoog;
- De IB-ers zijn tevens ambulant begeleiders van de cluster IV leerlingen. Zij zijn hiervoor geschoold door Yulius;
- Er zijn teambrede nascholingen gevolgd voor: BAS (Bouwen aan Adaptieve School), OVM (OntwikkelVolgModel), HGW (HandelingsGerichtWerken), PI-spello, LISBO, enz.;
- Er zijn individuele trajecten gevolgd voor: rekenen (o.a. Met Sprongen Vooruit), gedragsproblematieken, enz.

6.8 Faciliteiten

In onze school is er ondersteuning beschikbaar van onderwijsassistenten (meer handen in de klas). Daarnaast maken we gebruik van vrijwilligers en stagiaires. Indien nodig kopen we extra ondersteuning in bij externen.

Op één van de locaties (Sliedrecht) is een lift aanwezig.

De school beschikt over veel ondersteunend materiaal en (leer)middelen voor het vormgeven van de lessen en de ondersteuning aan de leerlingen.

7 Conclusie en ambities

Nadat directie en team de gegevens uit de hoofdstukken 3 t/m 6 hebben geanalyseerd, gewogen en doorgrond, zijn er conclusies getrokken. Vervolgens zijn er gezamenlijke ambities geformuleerd en zijn de daarvoor benodigde randvoorwaarden in kaart gebracht. De voorgenomen ambities krijgen een plaats in het beleid van de school, zowel in het schoolplan als in het jaarplan.

De conclusies, ambities en randvoorwaarden zijn allen van toepassing op het gebied van de extra ondersteuning.

7.1 Conclusies

De algemene conclusie is dat we een algemeen aanbod hebben voor kinderen die binnen het reguliere onderwijs niet verder kunnen. Wij willen dit algemene aanbod blijvend versterken door:

- Meer kennis verwerven van de verschillende gedragsgebieden, oa. ZMOK onderwijs
- Expertise uitbreiden op didactisch gebied
- Specialisme op de verschillende gebieden
- Inzichtelijk maken voor alle betrokkenen van wat we binnen ons regulier aanbod doen. (bijv. de hele dag door werken we op het gebied van soc.-emotionele ontwikkeling. Dat is een sterker middel dan een aparte training)
- Tot op heden zijn kinderen met een cluster IV indicatie bij ons welkom op school en worden ze opgevangen in de reguliere groepen. Het zal een voortdurende afweging zijn om dit zo vol te houden of dat we een aparte cluster IV groep starten.

7.2 Ambities

Naast het versterken van het algemene aanbod zijn er ook een aantal ambities. ***De algemene ambitie is dat we een school willen zijn voor alle kinderen uit de regio die horen bij ons samenwerkingsverband die op de reguliere school niet meer verder kunnen.*** Voor de middellange termijn noemen we hieronder een aantal concrete ambities:

- Het formuleren van een gezamenlijke visie voor de toekomst met vertaling naar het concrete handelen (collectieve ambitie)
- Ontwikkeling op het gebied voor leerlingen met hogere intelligentie (en bijkomende problematieken);
- Versterken van activerend en samenwerkend leren
- Integreeren van activiteiten die ook lichamelijk gericht zijn. (doen > handen) bijv. judo, techniek, enz.
- Mogelijkheid onderzoeken of het haalbaar is dat een locatie zich specialiseert voor bepaalde doelgroepen
- Samenwerking met (zorg) instellingen m.b.t. opvang van leerlingen met een bepaalde problematiek. Ook: samenwerking met ZML.
- Kennis die wij hebben, delen met basisonderwijs
- Versterken van de mogelijkheden rondom het aanbod van cluster 2
- Passende perspectieven > leerlijnen nog beter afstemmen op de zone van naaste ontwikkeling van leerlingen?

7.3 Randvoorwaarden en grenzen

In niet alle gevallen zullen we onze ambitie waar kunnen maken. In eerste instantie heeft dit te maken met algemene factoren. Het gaat dan om; DIT kind, van DEZE ouders, met DEZE vraag, in DEZE groep, op DEZE locatie, met DEZE (on)mogelijkheden, bij DEZE leerkracht.

Hieronder geven we een aantal randvoorwaarden en grenzen zoals we die nu zien en ervaren aan. Dit kan overigens per locatie wat verschillend zijn o.a. vanwege de situatie van het gebouw.

7.3.1 Randvoorwaarden

- In geval van specifieke medische zorg, moet er voldoende ondersteuning of inhuur van verzorgden mogelijk zijn. Dat geldt ook voor overige specifieke 'handicaps'. (bijv. slechtziend > AB van Bartimeüs)
- De belastbaarheid van het team mag niet verder toenemen door teveel overleg met externen, papieren 'rompslomp', grotere groepen, minder onderwijsassistentie, e.d.
- Het creëren van een time-out ruimte op de locaties
- Bij ernstige (gedrags)problematiek moet er voldoende draagvlak zijn binnen het gehele team, ook voor de langere termijn. Tegelijk moet er voldoende expertise aanwezig zijn of opgedaan kunnen worden en/of inhuur van externe expertise.

7.3.2 Grenzen

Onderstaande zaken zijn grenzen zoals we die nu kunnen overzien. Voor deze leerlingen zien we op dit moment nog geen mogelijkheden om die onderwijs te bieden.

- Leerlingen die in een therapeutische setting begeleid moeten worden (met een primaire hulpvraag op het terrein van de zorg).
- Blinde leerlingen
- In principe kinderen die doof-functionerend zijn, dit wordt per individueel geval zorgvuldig afgewogen.